

התינוק בטוטו הוורוד

מפורטוגזית: יעל סגלוביץ

•
"אין מי שיוצא לקרנבל בלי ציפייה לעודפות, ציפייה להתרגשות קצה של הבשר ולהפרזות המופלגות ביותר. התשוקה, כמעט כואבת, מושרשת בכול, מחלחלת לאווירה. הכול נושם פאר, הכול נגוע בחרדה וברעידות, ובארבעת הימים הרודפניים הללו, של זינוקים, של צווחות, של פריצות ללא גבול, הכול אפשרי."
•

הו! סיפור על מסכות! למי אין כזה בחייו? הקרנבל מעניין ולו כי הוא מעניק לנו את תחושת הציפייה הדרוכה... בכנות. לכל אחד יש סיפור הקרנבל שלו, עסיסי ומחריד, מצמרר או מלא זימה מרושעת. קרנבל ללא הרפתקה אינו קרנבל. לי עצמי השנה הייתה הרפתקה...

הייטור דה אלנקר התמתח עצל על הספה, מתענג על סקרנותו. בטרקלין היו הברון בלפורט, אנטוליו דה אַזְמֶבּוֹג'ה שאתו היו כל הנשים מסובכות, ומריה דה פלור הבוהמיינית האקסצנטרית, כולם בוערים לשמוע על ההרפתקה של הייטור. שתיקה דרוכה נפלה. הייטור, מעשן סיגר יאנאקליס מקורי, נראה שקוע במחשבות.

– זו הרפתקה עליזה? – שאלה מריה.

– תלוי במזגו של האדם.

– מטונפת?

– לכל הפחות, מפחידה.

– במשך היום?

– לא. לפנות בוקר.

– בשם אלוהים, בן אדם, ספר! – התחנן אנטוליו. – תראה, מריה כבר נהיית חולה.

הייטור ינק נשיפה עמוקה מהסיגר.

– אין מי שיוצא לקרנבל בלי ציפייה לעודפות, ציפייה להתרגשות קצה של הבשר ולהפרזות המופלגות ביותר. התשוקה, כמעט כואבת, מושרשת בכול, מחלחלת לאווירה. הכול נושם פאר, הכול נגוע בחרדה וברעידות, ובארבעת הימים הרודפניים הללו, של זינוקים, של צווחות, של פריצות ללא גבול, הכול אפשרי. איש אינו מסתפק באחת... או באחד – התפרץ אנטוליו.

– החיוכים מזמינים, העיניים מתחננות, הצחקוקים נפוצים באוויר כמו רסיסים קוצניים. יכול להיות שהרבה אנשים מצליחים להישאר ידישים לזה. אני מרגיש הכול. וכשאני יוצא בלילה להילולה בעיר, אני יוצא כמו מלח פיניקי לתהלוכת האביב, או כמו אזרח אלכסנדריה לערב עם אפרודיטה.

– יפה מאוד! – לחשה מריה דה פלור.

– מובן שהשנה ארגנתי יציאה עם ארבע או חמש שחקניות וארבעה או חמישה חברים. לא היה לי האומץ להיסחף לבד כמו סמרטוט בגל העצום של התשוקה והזימה של העיר. הקבוצה הייתה חליפת ההצלה שלי. ביום הראשון, בשבת, הסתובבנו באוטו בין המסיבות. בלי הבחנה, שתינו שמפניה במועדני הימורים שהכריזו על חגיגות, וביקרנו במועדני המאשישי הפשוטים ביותר. היה מהנה להפליא ובמועדון החמישי היינו כבר מסוחררים לגמרי. ואז הצעתי שנבקר במסיבה פתוחה ברובע רקריי. "אלוהים שישמור" – אמרה כוכבת המגזינים שהסתובבה אתנו – "אבל זה נורא! חבר'ה פשוטים, מלחים בבגדי יומיום, בחורות מהחלקים הכי שכוחי אל של רחוב סנט ג'ורג', ריח מזעזע, בלגן איום..."

– מה אכפת? לא נלך יחד?

ודאי שכן. הלכנו כולנו, הבנות מחופשות. לא היה ממה לחשוש, מימשנו את תשוקתנו הגדולה: להשפיל את עצמנו, לטנף את עצמנו כהוגן. נכנסנו בטבעיות והחורבן היה בכול, עם שחורות משרבבות שפתיים, מחוסרות שיניים, נוצצות בקטיפה מצחינה סביב במת הלהקה הצבאית, כל מייצרי השמנים הפשוטים מהסמטאות האפלות והדמויות ההזויות כמו זחלים שטניים שדוגרים בבקבוקי אלכוהול, בחורות אבודות של רחובות מסוימים, נערות, אבל עם תווי פנים קמוטים וחיוורים לגמרי, חיוורון של נייר סופג או נייר אורז. הכול כצפוי. אבל כשהקבוצה שלנו נעצרה מול הרקדנים, הרגשתי שמתחכך בי, שמנמן ומעורר תיאבון, תינוק בטוטו ורוד. הסתכלתי על הרגליים בגרביים הקצרות. נאות. בחנתי את הידיים, את מדרון הכתפיים, את קיעור החזה. נעים ביותר למראה. באשר לפנים, היו אלו פנים נועזות, עם שתי עיניים מתגרות, ושפתיים עסיסיות שכמו מציעות עצמן. האף היה מלאכותי, אף כה מושלם, כה מדויק, שצריך היה להביט היטב כדי לוודא שהוא מזויף. אבל לא היה ספק. הושטתי ידי וצבטתי. התינוק נרתע אחרנית ופלט באנחה: "אח, זה כואב!" אתם ודאי מבינים שרציתי לנטוש מיד ולעזוב את הקבוצה. אבל אתי היו חמש או שש גברות אלגנטיות שהיו מוכנות ומזומנות להשפיל את עצמן אבל לא לסלוח להגזמות של אחרים, וזה היה לא לעניין לנטוש אותן בחיפוש אחר מסיבות אחרות ברקריי. חזרנו למכוניות והלכנו לאכול במועדון מהודר ויבשושי בעיר.

– והתינוק?

– התינוק נשאר. אבל ביום ראשון, כשהסתובבתי עם הנהג שלי באמצע הרחוב, בתוך

ההמולה האדירה, הרגשתי צביטה ברגל וקול צרוד שאומר: "כדי להחזיר לך על אתמול". הסתכלתי. זה היה התינוק הוורוד, מחייך, עם האף המלאכותי, האף שהוא המושלם. עוד הספקתי לשאול: "לאן פניך מועדות היום?"

– לכל מקום – ענתה, אובדת בתוך ההמון הסואן.

– היא עקבה אחריך! – העירה מריה דה פלור.

– אולי זה היה בכלל בחור... – לחש בחשדנות אנטוליו החביב.

– לא להפריע להייטור! – אמר הברון, מרים את ידו.

הייטור הדליק עוד קצה יאנאקליס מוזהב, צחק, והמשיך:

– לא ראיתי את התינוק באותו הלילה, וגם לא בשני. ביום שלישי התפצלתי מהקבוצה וצנחתי לבדי לים הגדול של השחיתות, עם בגדים קלילים לעורי, וכל דחפיי הרעים שלוחי רסן. כל העיר הייתה כך. זה היה הרגע שבו הנערות מאחורי המסכות מצהירות על תשוקתן לנערים, הרגע שבו היחסים החשאיים ביותר נחשפים, שבו הבתולים מוטלים בספק ונראים לכולם חסרי פשר, הכבוד משעמם, ההיגיון הבריא מעייף. ברגע שהוא הכול אפשרי, האבסורדים הגדולים ביותר, הפשעים הגדולים ביותר; ברגע שהוא נוכח רק הצחוק שמדרבן את החושים, ונשיקה שאט-אט מתירה את עצמה.

רעדתי כולי, מלא ערגה כמעט מבעיתה לשחיתות. לא נערות מכובדות, מבושמות, מוכרות היטב, ודאי שלא קשרים משפחתיים, אלא שחיתות אנונימית, שחיתות פולחנית של להגיע, לתפוס, לגמור, להמשיך. זה היה מביש. למזלי, אנשים רבים סובלים מהרעה החולה הזו בקרנבל.

– הייתי אומרת!... – לחשה מריה דה פלור.

– אבל המזל נטש אותי, נותרתי עם גִּינֵיה, עין הרע של האינדיאנים. ברגע שהתקרבת, ראיתי את הטרף המתוכנן שלי בורח. נקלעתי לאחד מאותם מרדפים בין הרחובות והכיכרות, ומצאתי את עצמי בסאו פדרו, משליך את עצמי לריקודים, מתערבב בחברה מטונפת, חזירתי כאן, שם. כלום!

– ונהיית עוד יותר מתוח!

– בדיוק. הייתי במתח כמעט עד סוף המסיבה, ראיתי את כולם עוזבים, ועזבת נואש עוד יותר. היה שלוש לפנות בוקר. התנועה ברחובות הידלדלה. המסיבות האחרות הסתיימו. הכיכרות, שהיו רק שעות לפני כן מוארות בזרקורים וזיקוקי די-נור, נפלו אל הצללים, מלווים בתחילתה של זריחה עירונית. כל מה שהצביע על החגיגה שהייתה, על ההתרגשות של העיר, היו מכונית אחת או שתיים שעשו דרכן בין ערמות הקונפטי, מקושטת במסכות מתנשקות או איזו תחפושת. הו! הרושם המערער שהשאירו הדמויות המוזרות הללו בחצי-הצל של השעות המתות, מתחככות במדרכות, משמיעות צלילים נשכחים של שקשוק! נדמה היה כאילו משהו בלתי מוחשי, עמום, עצום, עולה בחתיכות מן החושך... והמסכות השחורות, הרקדניות הקמוטות, האוסף האקראי של מסכות הרגע-האחרון שנגררות בעייפות! משם הלכתי לאורך לארגו דה רוסיו והמשכתי לכיוון משרד הפנים, כשראיתי, עומד בצד, את התינוק בטוטו הוורוד.

זו הייתה היא! הרגשתי את לבי פועם. נעצרתי.

חברים טובים תמיד נפגשים – אמרתי.

התינוק חייך בלי לומר מילה. "מחכה למישהו?" – היא הנהגה לשלילה. חיבקתי אותה. "תבואי אתי?", "לאן?" שאלה בקול מחוספס. "לאן שתרצי!" – תפסתי את ידיה. הן היו לחות, אבל מטופחות. ניסיתי לנשק אותה. היא נרתעה. שפתיי נגעו רק בקצה הקפוא של אפה. השתגעתי.

— כמעט...

– לא נזקקתי לשום דבר נוסף מהקרנבל, בעיקר כשהייתי אמרה בקול מתנשף ותאווה: "לא כאן!" הקפתי את מותניה והלכנו יחד בלי לומר מילה. היא נשענה עליי, אבל גם הובילה קדימה, ועיניה הלחות נראו מלאות באותה התשוקה החייתית שלי. בשלבים האלו של האהבה לא מדברים. לא החלפנו אפילו משפט. הרגשתי את הקצב הבלתי סדיר של לבי ואת דמי הנואש. איזו אישה! איזה רטט! הקפנו את הגן. מול הכניסה לרחוב לאופולדינה היא עצרה, מהססת. אחר כך תפסה אותי, חצתה את הכיכר, והשלכנו עצמנו אל רחוב אפל בלי תאורה. בעומק הרחוב, עמד שומם ועגמומי בניין האמנויות. אחוזי בה. היא נצמדה עוד. איך עיניה הבריכו! עברנו את רחוב לוואיש דה קמואש, ועמדנו ממש תחת הצללים של הקונסרבטוריון למוזיקה. השקט היה אדיר ולאווירה היה צבע חום-אדמדם עמום עם החשכה שנוקבה מעט על ידי אורות מרוחקים. בסגפנות הזו של הלילה, התינוק הוורוד השמנמן שלי נראה כמו דבר-מה שההפקרות שכחה מאחור. "ובכן נלך?" – חקרתי. "לאן?" "לבית שלך." "אה! לא, בבית לא תוכל...אולי כאן." "להיכנס, לצאת, להתפשט. אני לא כזה! מה את רוצה, ילדה? אי אפשר להישאר פה ברחוב. עוד כמה דקות יעבור כאן שוטר." "ואז מה?" "אינ סיכוי שהוא יחשוב שאנחנו כאן מסיבות ראויות, לפנות בוקר ביום רביעי של האפר. אחר כך, בארבע, תצטרכי להוריד את המסכה," "איזו מסכה?", "האף." "אה! נכון!", ובלי לומר דבר משכה אותי אליה. חיבקתי אותה. נישקתי את ידיה, נישקתי את חיקה, נישקתי את צווארה. פיה הציע עצמו בתאוה. סביבו העולם נעשה עמום וסתום. טרפתי את שפתיה.

אבל האף שלי הרגיש את מגע אף הפלסטיק שלה, אף עם ריח של שֶׁרֶף, אף שעשה לי בחילה. "תורידי את האף!" היא לחשה: "לא! לא! קשה כל כך לשים אותו!" ניסיתי שלא לגעת באף הקפוא על הבשר הלוהט.

אבל אף הקרטון הזה בלט, כאילו הוא גָדֵל, והרגשתי מִן אֵי־נחת בלתי מוכרת, תחושת מעצור מוזרה. "איזה גיהינום! את לא הולכת ככה הביתה עכשיו! הרי אחר כך זה כבר לא יסתיר דבר." "זה בהחלט יסתיר!" "לא!" חיפשתי את רצועת הגומי בשערה. לא מצאתי דבר. מחבבת אותי, מנשקת אותי, התינוק בטוטו הוורוד נראתה אחוזת דיבוק וממהרת. שפתייה שוב התקדמו אל פי. נכנעתי. האף התחכך בשלי, האף שלא היה שלה, אף התחפזות. ואז, מבלי שאוכל להתנגד, ידי התקרבה, התקרבה, ובעודי מצמיד אותה אליי בידי השמאלית תפסתי בפתאומיות את האף, ותלשתי אותו. כפות לשפתי, עם שתי עיניים חדורות אימה וזעם, ניצב ראש מוזר, ראש ללא אף, עם שני חורים מדממים אטומים בצמר גפן, ראש שבהזייתי היה גולגולת עם עור...

ניתקתי ממנה, נסוג בבחילה עצומה שמילאה אותי. רעדתי כולי מאימה, מגועל. התינוק בטוטו הוורוד התמוטט על הרצפה כשגולגולתו פונה אליי, בבכי שמשך את שפתו העליונה וגילה ממש מתחת למחילות האף החשופות את שיניו הצחות. "סליחה!

סליחה! אל תרביץ לי. האשמה אינה בי! רק בקרנבל אני יכולה ליהנות. אז אני מנצלת את זה, מבין? מנצלת. זה אתה שרצית..."

טלטלתי אותה בחזקה, מעמיד אותה על רגליה בתנועה חדה שכמעט פירקה אותה. חשק עז לירוק, להשליך, זעזע את גרוני, והשתלטה עליי תשוקה לחבוט באף הזה בעצמה, לשבור את השיניים האלה, להרוג את ההיפוך המפלצתי הזה של התשוקה... אבל משרוקית נשמעה. השומר עמד בפינה והסתכל, מתבונן בסצנה החצי־חשוכה. מה לעשות? לקחת את הגולגולת לתחנת המשטרה? להגיד לכל העולם שנישקתי אותה? לא עמדתי בזה. נרתעתי, הגברתי את קצב צעדיי עד שהגעתי מבלי משים אל הכיכר ומשם התחלתי לרוץ כמו מטורף לכיוון הבית, שיניי נוקשות, ואני בוער מחום.

כשעצרתי מול הדלת כדי להוציא את המפתח, שמתי לב שידי הימנית אוחזת בעיסה שומנית ומדממת. זה היה האף של התינוק בטוטו הוורוד...

הייטור דה־אלנקר עצר, הסיגר בין אצבעותיו, כבוי. פניה של מריה דה פלור היו מכווצות מאימה ואנטוליו המתוק נראה חולה. המספר עצמו חייב היה למחות זיעה ממצחו. עמדה שתיקה מייסרת. לבסוף הברון בלפורט צלצל בפעמון למשרתים שיביאו משקאות קלים וסיכס: "הרפתקה, חברים, הרפתקה יפה. למי לא הייתה בקרנבל ההרפתקה שלוו? זו, לכל הפחות, מסעירה". והלך להתיישב אל הפסנתר.

* ג'ואו דה ריו (João do Rio) הוא שם העט של העיתונאי והסופר פאולו בארטו (Paulo Barreto). הסיפור פורסם במקור בקובץ *Dentro da Noite* (בעומק הלילה) ב־1910.